

SOSIAALITAITO

SOCIALKOMPETENS

TOIMINTAKERTOMUS 2007

Sosiaalitalo Oy – Socialkompetens Ab
Seutulantie 3-5 A
04400 Järvenpää
Y-tunnus 1765926-6

Sisällys

1	Tausta	2
	Yhtiön osakepääoma Hallinto, talous, henkilökunta ja toimitilat ESO - Etelä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Valtakunnallinen sosiaalialan osaamiskeskustoiminta	
2	Sosiaalitaidon toiminta vuonna 2007	4
	2.1 Sosiaalialan kehittämistyön syventäminen ja organisointi 2.2 Tiedon tuottaminen ja soveltaminen kehittämistyön tueksi 2.3 Sosiaalialan kehittymiseen vaikuttaminen asiantuntijaroolissa 2.4 Muu ammatillinen yhteistyö	
3	Sosiaalitaidon vuoden 2007 toiminnan arviointia	10
	3.1 Sosiaalialan kehittämistyön syventäminen ja organisointi 3.2 Tiedon tuottaminen ja soveltaminen kehittämistyön tueksi 3.3 Sosiaalialan kehittymiseen vaikuttaminen asiantuntijaroolissa 3.4 Muu ammatillinen yhteistyö	
4	Lopuksi	15
	Liitteet	
5	Tilinpäätös	18

1 Tausta

1.1 Yhtiön osakepääoma

Yhtiö on perustettu 14.12.2001 ja merkitty kaupparekisteriin 4.6.2002. Yhtiön toimialana on toimia sosiaalialan osaamiskeskuksena ja välittää sosiaalialan erityispalveluja sekä järjestää sosiaalialan yhteistyötä, tutkimusta ja kehittämistä (yhtiöjärjestys).

Yhtiön vähimmäisosakepääoma on 66.000 € ja enimmäispääoma on 264.000 €. Yhtiön osakkeenomistajina oli 19 kuntaa Länsi- ja Keski-Uudenmaan 20 kunnasta (Liite 1). Omistajakunnat maksavat osakassopimuksen perusteella vuosittaista toiminta-avustusta.

1.2 Hallinto, talous, henkilökunta ja toimitilat

Vuonna 2007 hallituksessa oli yhdeksän varsinaista jäsentä ja neljä varajäsentä (Liite 2). Hallituksen puheenjohtajana toimi sosiaali- ja terveysjohtaja sosiaalitoimenjohtaja Arja Yliluoma Lohjan kaupungista (Tuusulan kunta 5.8.2007 saakka). Hallituksen varajäsenet kutsuttiin säännöllisesti hallituksen kokouksiin. Hallituksen toimikausi on kaksi vuotta (2006-2008).

Sosiaalitaidon hallitus kokoontui vuoden 2007 aikana 5 kertaa. Yhtiön tilintarkastajana toimi Leena Flinck, JHTT, Audiator Oy.

Sosiaalitaidon valtionavustus ja osakassopimuksen perusteella maksettava kuntien toiminta-avustus vuonna 2007 oli 259.392 €. Osaamiskeskustoiminnan perusrahoitus on kohdennettu vakinaisen henkilöstön (3) palkkaukseen ja välttämättömään perustoimintaan (tilat, laitteet, toiminnasta aiheutuvat muut kiinteät kulut). Perusrahoituksen lisäksi Sosiaalitaidon toiminnan rahoituslähteinä olivat hankerahoitus (mm. sosiaali- ja terveysministeriö, Uudenmaan liitto ja Euroopan sosiaalirahasto) ja asiantuntijapalveluiden tuotot. Yhtiön tilikauden liikevaihto oli 514.620 € ja kokonaistuotot 774.012,25 €. Tilikauden voitto 4 €.

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että tilikauden voitto 4 € siirretään taseen tilille edellisten tilikausien voitto ja että osinkoa ei jaeta.

Henkilöstö ja toimitilat

Vakinaiseen henkilökuntaan kuuluivat toimitusjohtaja Merja Salmi, kehittämisspällikkö Petteri Heino ja erikoissuunnittelija Pia Mäkeläinen (palkaton työloma 5.8.2007 alkaen), osa-aikaisina siivooja ja työ- ja toimintakeskuksen harjoittelija. Lisäksi yhtiössä työskenteli 6 henkilöä eripituisissa työsuhteissa projektitehtävissä sekä toimistonhoitaja. Harjoittelijoita yhtiössä työskenteli 2. Sosiaalitaidon toimitiloissa työskenteli myös seitsemän seudullista projektityöntekijää (työnantajina Järvenpään ja Keravan kaupungit, Nurmijärven ja Tuusulan kunnat, Uudenmaan sosiaaliturvayhdistys, Keski-Uudenmaan dementiayhdistys). Yhtiön toimitilat ovat osoitteessa Seutulantie 3-5 A, 04400 Järvenpää.

1.3 ESO - Etelä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

Etelä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus, **ESO**, toimii verkosto-organisaationa, jolla on toiminnallisesti ja hallinnollisesti kevyt, matala ja joustava hallintomalli. Verkoston muodostavat Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus Socca, Päijät-Hämeen ja Itä-Uudenmaan sosiaalialan osaamiskeskus Verso sekä Sosiaalitaito Oy – Socialkompetens Ab. Jokainen osaamiskeskus toteuttaa alueellaan sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetun lain ja asetuksen mukaista toimintaa.

Sosiaalialan osaamiskeskusten välisen sopimuksen mukaan osaamiskeskusten yhteistyöelimenä toimi ESON neuvottelukunta (Liite 3). ESO -neuvottelukunnan toimikausi oli neljä vuotta päättyen 2007. Vuonna 2007 ESON neuvottelukunta kokoontui kerran. ESON kolmen alueellisen yksikön johtajat muodostivat operatiivisen johtoryhmän (ESO-tiimi).

ESOn neuvottelukunta päätti lakkauttaa neuvottelukunnan kuluvan toimikauden päättyessä ja muodostaa ESON yhteistä toimintaa kokoavan koordinaatioryhmän. Koordinaatioryhmää koskeva yhteistyösopimus allekirjoitettiin vuoden 2007 lopussa.

1.4 Valtakunnallinen sosiaalialan osaamiskeskustoiminta

Sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaa ohjaa sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan neuvottelukunta. Sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan neuvottelukunnan valmisteluorganisaationa on toiminut osaamiskeskusten johtajien jaos, jonka toiminnan koordinaattorina oli Sosiaalitaidon toimitusjohtaja. Sosiaalitaidon johtaja edusti johtajia valtakunnallisen sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan neuvottelukunnan työvaliokunnassa.

Sosiaalitaidon henkilöstö osallistui sosiaalialan osaamiskeskusverkoston sisällölliseen yhteistyöhön ja verkostoihin (päihdetyö, lastensuojelu, varhaiskasvatus, vanhusten palvelut) aktiivisesti.

Sosiaalitaito vastasi vuonna 2007 sosiaalialan kehittämishankkeen Etelä-Suomen alueen johtoryhmän työskentelystä ja toiminnan organisoinnista.

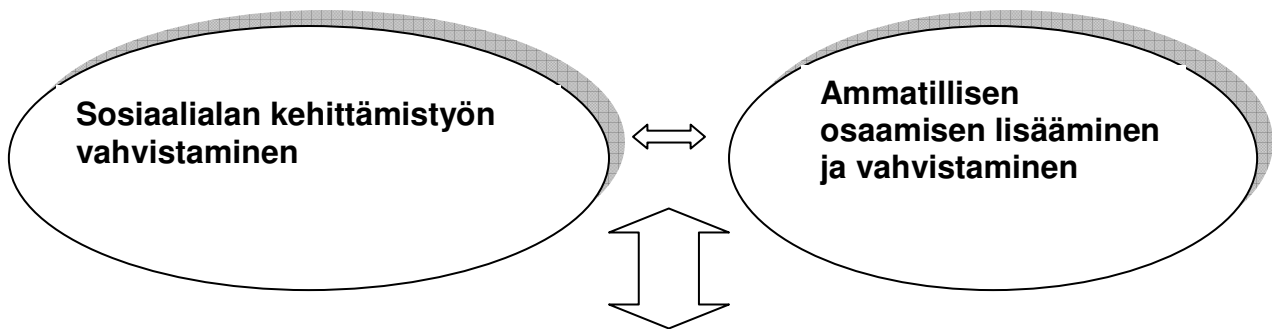
Sosiaalitaidon toimitusjohtaja on Kansallisen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisohjelman KASTEen Etelä-Suomen aluejohtoryhmän jäsen. Ryhmän sihteerinä toimii kehittämispäällikkö Petteri Heino.

2 Sosiaalitaidon toiminta vuonna 2007

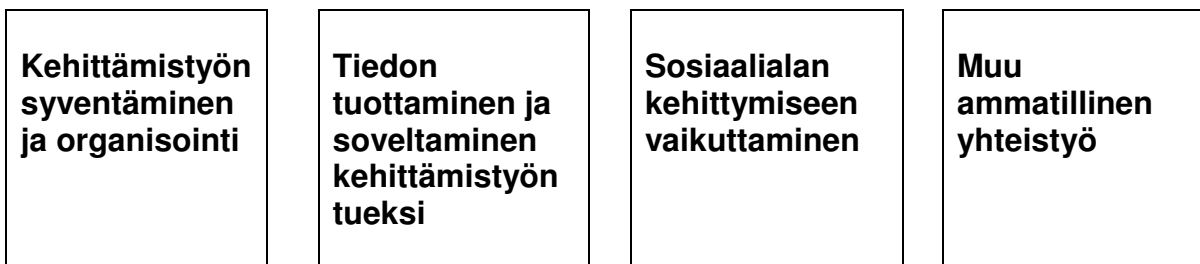
Sosiaalitaidon keskeisenä tavoitteena on ollut luoda pohjaa pitkäjänteiselle kehitystyölle.

Edistämme sosiaalialan kumppanuutta ja luomme uutta!

Sosiaalitaidon toiminnan taustana ovat toimintasuunnitelmassa asetetut painopisteet, joiden perusteella toiminta kohdentuu **sosiaalialan kehittämistyön vahvistamiseen ja ammatillisen osaamisen lisäämiseen**

Pääprosessien osakokonaisuudet ovat seuraavat:

Vuonna 2007 muutettiin henkilöstön tehtävien jakoa siten, että substanssikohtaisesta vastuunjaosta luovuttiin. Nykyiset vastuualueet ovat kehittämistyön syventäminen ja organisointi (kehittämispäällikkö Petteri Heino) ja tiedon tuottaminen ja soveltaminen (toimitusjohtaja Merja Salmi). Muut tehtävät jakaantuvat molemmille vakinaisille työntekijöille.

2.1 Sosiaalialan kehittämistyön syventäminen ja organisointi

Tämä tehtäväkokonaisuus sisältää mm.

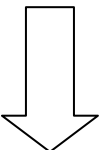
- kuntien välisen ja seudullisen yhteistyön edistämistä palvelujen kehittämisessä
- tutkimuksen ja koulutuksen yhdistämistä ja nivomista kehittämistyöhön
- toimimista kehittämistyön ja -hankkeiden sisällöllisenä asiantuntijana
- toimimista kehittämistyön käynnistäjänä ja kokoajana
- toimimista kehittämistyön ja -hankkeiden toteutuksen ja tulosten arvioijana
- kehittämistyön ja -hankkeiden tulosten levittämisen ja siirtymisen varmistamista osaksi sosiaalialan perustyötä
- kehittämishankkeiden rahoituksia koskevan tiedon välittämistä kunnille

Tehtävä	Toiminta 2007
<p>Sosiaalialan kehittämistyön syventäminen ja organisointi (40 %)</p> <p>Hanketyöryhmät, tutkimusyhteistyö, sosiaalityöntekijöiden ryhmät, työntekijäverkostot, oppilaitosverkostot, sisältötyöryhmät, sosiaali- ja terveysjohto, yhteistyökokoukset</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p>Tulos: seuduilla tapahtuva tarkoituksenmukainen ja hyvin kohdennettu kehittämistyö, jonka seurauksena sosiaalipalvelut järjestetään tarkoituksenmukaisissa rakenteissa ja toimintatavoilla. Toiminta on sekä sosiaalisesti että taloudellisesti vaikuttavaa.</p>	<p>Työkokoukset: sosiaalijohto, sisältötyöryhmät ja ammattilaisten verkostot</p> <p>Hankkeet yhteensä 24</p> <p>Rooli ja tehtävät hankkeissa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asiantuntija/ohjausryhmä 14 hanketta • Hankesuunnittelu 5 hanketta • Omat hankkeet 5 (johto ja ohjaus) <p>Sidosryhmät mm. Suomen Kuntaliitto, Uudenmaan liitto, STM, Stakes, Etelä-Suomen lääninhallitus, yliopistot, ammattikorkeakoulut, järjestöt, Uudenmaan erityispalvelut, Huoltaja-säätiö jne.</p>

2.2 Tiedon tuottaminen ja soveltaminen kehittämistyön tueksi

Tämä tehtäväkokonaisuus sisältää mm.

- hyvinvointia koskevan alueellisen tiedon tuottamista ja analysointia
- sosiaalialaa koskevan tutkimusyhteistyön vahvistamista ja edistämistä
- sosiaalipalvelujen ja kehittämistyön vaikuttavuuden arviointia
- tiedon välittämistä kunnille sosiaalialalla tapahtuvista muutoksista
- alueellisten sosiaalipoliittisten kysymysten esille nostamista

Tehtävä	Toiminta 2007
<p>Tiedon tuottaminen ja soveltaminen kehittämistyön tueksi (40 %)</p> <p>Tiedon kokoaminen ja jalostaminen: selvitykset, kartoitukset, tutkiva työote, vaikuttavuuden arviointi, ennakointi</p> <div style="text-align: center; margin: 20px 0;"> </div> <p>Tulos: seuduilla toteutettava kehittämistyö perustuu tutkittuun ja koeteltuun tietoon sekä tuottaa uutta tietoa kehittämistyön, päätöksenteon ja suunnittelun tueksi.</p>	<p>Omat selvitykset</p> <ul style="list-style-type: none"> • Näkökulmia sosiaalihuollon seudulliseen tiedonhallintaan sosiaalipäivystystoiminnassa (Länsi-Uusimaa, Hiiden alue) • Sosiaalipäivystyksen asiakastyön raportointi (Keski-Uusimaa) • Arkitieto biteiksi hankkeen loppuraportti • Työturvallisuus sosiaalialalla • Lastenvalvojapalvelujen seudullinen kehittäminen Keski-Uudellamaalla • Tukea ja turvaa apuvälineistä (Hildur –hankkeen loppuraportti) • Lastensuojelutyön dokumentoinnin ohjeistus (Hiiden alue, Länsi-Uusimaa) • Kuljetuspalvelujen kehittäminen Länsi-Uudellamaalla • Suuntaviivoja toimeentulokityöhön (Länsi-Uusimaa) • Länsi- ja Keski-Uudenmaan hyvinvoinnin tila • Jennit ja Jussit –hankkeen arviointi • Lasten ja nuorten hyvinvointi ja kunnalliset palvelut –selvitys (ESO) <p>Oppilaitosyhteistyö</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aluekehittämisen ja tutkimuksen päivät (Diak, Laurea) • Lastensuojelun talous ja vaikuttavuus (HY/yhteiskuntapolitiikan laitos, Kuopion yliopisto) <p>Opinnäytetyöt</p> <ul style="list-style-type: none"> • ammattikorkeakoulu (1) <p>Yliopistoyhteistyö, Stakes: hanketoiminnassa</p>

2.3 Sosiaalialan kehittämiseen vaikuttaminen asiantuntijaroolissa

Tehtäväkokonaisuus sisältää asiantuntijatyöskentelyn sosiaalialaa laajemmin käsittelevissä työryhmissä, neuvottelukunnissa ja verkostoissa.

Tehtävä	Toiminta 2007
<p>Sosiaalialan kehittämiseen vaikuttaminen asiantuntijaroolissa (10 %)</p> <p>Työryhmät, neuvottelukunnat, komiteat, johtoryhmät, kannanotot ja lausunnot, selvitykset</p> <div style="text-align: center; margin: 20px 0;"> </div> <p>Tulos: kuntien ja sosiaalialan näkemyksen, tiedon ja asiantuntijuuden välittäminen lainsäädännön, ohjelmien, valtakunnallisten ohjeistusten ja laatusuosituksen valmistelussa.</p>	<p>Asiantuntijakomentointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sosiaalipäivystyksen asiakastiedot sosiaalihuollon asiakastietojärjestelmissä (versio 0.3, 0.4) • Lastensuojelulain uudistus • Sosiaali- ja terveydenhuollon tutkimus- ja kehittämisrahoituksen uudistaminen • Kansallisen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisohjelma KASTE • Uudenmaan hyvinvointistrategia <p>Neuvottelukunnat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Etelä-Suomen läänin sosiaalityön kehittämisen neuvottelukunta (ESLH) • Työelämän neuvottelukunta/Seurakuntaopisto • Sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan neuvottelukunta, jaos, työvaliokunta (Stakes) • ESON neuvottelukunta (ESO) • Sosiaalialan kehittämissanke Etelä-Suomen aluejohtoryhmä (STM) • Kansallinen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisohjelma KASTE / aluejohtoryhmä <p>Työryhmät:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sosiaalihuollon tietosuojan ohjausryhmä (Sohvi) / OM • Sosiaalialan henkilöstön tehtävärakenteen ja mitoituksen kehittämisen työryhmä (STM) • Valtakunnallisen sosiaalialan tietoteknologia hankkeen ohjausryhmä (STM) • Valtakunnallinen sosiaalipäivystyksen dokumentointi työryhmä (STM) • Sosiaaliportti / toimitusneuvosto (Stakes) • Uudenmaan hyvinvointistrategiatyöryhmä (Uudenmaan liitto) • Hyvinvointikunta (Suomen Kuntaliitto, Huoltajäsäätiö, sosiaalialan osaamiskeskukset) <p>Verkostot</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osaamiskeskusten substanssikohtaiset verkostot • Sosiaaliasiamiehet

2.4 Muu ammatillinen yhteistyö

on tarkemmin määrittelemätöntä sosiaalialan asiantuntijoiden yhteistyötä ja sosiaalialan yleistä vaikuttamistyötä.

Tehtävä	Toiminta 2007
<p>Muu ammatillinen yhteistyö (10 %)</p> <p>Oman osaamisen lisääminen, mm. osaamiskeskusverkostot, ESO-suunnittelijat, ESO-tiimi</p> <div style="text-align: center;"> </div> <p>Tulos: Sosiaalitaidon henkilöstö on osaavaa, omaa riittävät perustiedot sosiaalialan keskeisistä kysymyksistä sekä meneillään olevista kehittämistrendeistä niin yksittäisten sisältöjen kuin yhteiskunnallisten kysymysten osalta.</p>	<p>Koulutukset, foorumit, seminaarit jne.</p> <p>a) Sosiaalitaidon järjestämät: Opintomatka / Manchester UK Hankkeiden seminaarit</p> <p>b) muiden järjestämät:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sosiaali- ja terveysturvan päivät • Valtakunnalliset sosiaalialan osaamiskeskuspäivät • SosVoima –hankkeen loppuseminaari • Hyvinvointikunta –foorumi • Kuntouttavan sosiaalityön kehittämishankkeen avausseminaari • Aikuissosiaalityö laadukkaaksi ja vaikuttavaksi Keski-Uudellamaalla –hankkeen avausseminaari • Sosiaalityön tutkimuksen päivät • Sosiaalisen ydin / Jyväskylän yliopisto / Koske • TerveSos -messut • 15th European Social Services conference • Paras-seminaari / STM • Sosiaalialan kehittämishankkeen – päätösseminaari • Metropoliparlamentti (Uudenmaan liitto) <p>c) henkilöstökoulutus</p> <p>Säännöllinen työnohjaus, yhteiset kehittämispäivät, kehittäjäverkoston työkokoukset</p> <p>Muu yhteistyö:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ESO-tiimi • ESO – STM, ESO – ESLH • Hiiden alue ja Länsi-Uusimaa – ESLH • STM- peruspalveluministeri Risikko • STM- kansliapäällikkö Välimäki

Toiminnan sisällöt vuonna 2007

Länsi- ja Keski-Uudellamaalla kehitettäviä sosiaalialan sisältöjä työstettiin sosiaalijohdon, asiantuntijoiden ja eri hankkeiden yhteisillä areenoilla koko vuoden 2007.

Kehittämistoiminnan sisällölliset painoalueet vuonna 2007

- **Lapsiperheiden palvelujen kokonaisuus**
- **Sosiaalipäivystys**
- **Aikuissosiaalityö**
- **Sosiaalipalvelujen vaikuttavuus ja talous**
- **Päihde- ja mielenterveyspalvelut**
- **Informaatioteknologian ja tiedonhallinnan vahvistaminen**
- **Sosiaalialan henkilöstökysymykset (erityisesti sosiaalityö):** mitoitus, uudet työn organisoinnin tavat ja johtaminen, työn kohdentuminen, rekrytointi, työhyvinvoinnin kysymykset, työturvallisuus

3 Sosiaalitaidon vuoden 2007 toiminnan arviointi

Vuoden 2007 Sosiaalitaidon toiminnan arviointi pohjautuu hallituksen ja henkilöstön yhdessä määrittelemiін tavoitteisiin ja niiden saavuttamisen toteutumiseen. Lokakuussa 2007 toteutettiin sidosryhmäarviointi kyselynä (110/N=47/48%). Nyt kirjattu yksityiskohtainen arviointi on kooste prosessissa työstetyistä tuloksista. Arviointiosuus on esitetty toiminnan kuvauksen rakenteen mukaisesti jaoteltuna.

3.1 Sosiaalialan kehittämistyön syventäminen ja organisointi

Syksyllä toteutetun arvioinnin mukaan neljä viidestä vastaajasta katsoi, että sosiaalialan kehittämistyön syventäminen ja organisointi on toteutunut hyvin tai kiitettävästi. Kyselyyn vastanneista vain kaksi totesi, että osio on toteutunut heikosti.

Arvioinnin perusteella Sosiaalitaidon toiminta antaa sosiaalialan kehittämistyöhön laaja-alaisuutta. Sosiaalitaidolla on kehittämistyössä objektiivinen asiantuntijarooli ja sen toiminnan organisointi on sujuvaa. Sosiaalitaidon ammatillinen osaaminen näkyy yhteistyössä ja tiedontuotannossa. Merkittävää on toiminnan laaja-alaisuus, valtakunnallisen tiedon välittäminen ja tietokanavana toimiminen. Sosiaalitaidon rooli on ollut keskeinen suunnitelmien ja taustatietojen kokoajana sekä hankehakemusten valmistelijana.

Vastauksista nostettiin esiin myös kysymyksiä: Mihin toiminnassa keskitytään? Mikä on sosiaalityön – sosiaalialan työn määrittely tai rajaus ja Sosiaalitaidon todellinen tehtävä? Myös se, että toiminnan vaikutukset konkretisoituvat hitaasti, askarrutti. Eräs vastaajista totesi, että ilman hankkeita Sosiaalitaidon yhteys kenttään on ohut.

Sosiaalialan kehittämishanke vuosina 2003–2007 on ollut sosiaalihuollon kehittämistoiminnan merkittävin suunnannäyttjä. Kehittämisen suunta on ohjautunut kentän tarpeista, mutta valtionavustusten linjausten mukaisesti. Alueellisena toimijana Sosiaalitaidolla on ollut tässä työssä merkittävä rooli kuntien tukijana.

Toimintasuunnitelmassa vuodelle 2007 asetettiin haasteeksi kehittämistoiminnan itsearviointimallin vakiinnuttaminen. Tämä työ on vakiintunut ja osoittautunut hanketyötä ja – prosesseja hyvin tukevaksi. Samassa yhteydessä tavoitteeksi määriteltiin henkilöstön osaamisen lisääminen ja kehittämistoiminnan tukeminen: konsultatiivinen ja työnohjauskellinen tuki hanketyöntekijöille. Sosiaalitaito järjestää kehittäjäverkoston säännöllisiä työkokouksia, hanketyöntekijöiden koulutuksia ja työnohjausta. Sosiaalialan ja sosiaalialan kehittämistoiminnan tietoperustan vahvistaminen on toteutunut mm. sosiaalipalvelujen talous ja vaikuttavuus -hankkeen, Arkitieto biteiksi – hankkeen sekä Sosiaalialan työturvallisuus – hankkeen tuotosten ja selvitysten kautta. Tavoitteeksi asetettu 1 laajempi tutkimus/selvitys ajankohtaisesta teemasta /vuosi on toteutunut vuoden 2007 osalta hyvin.

Vuosi 2007 on kuitenkin ollut suuria muutoksia ennakoiva vuosi. Osittain tämä on jo vaikuttanut sosiaalialan kehittämistyön etenemiseen eri alueilla. Lähellä asiakastyötä tapahtuva kehittämistyö on edennyt edelleen hyvin. Kehittäminen, joka edellyttäisi rakenteellisia tai strategisia valintoja ja päätöksiä on osittain hidastunut. Kunta- ja palvelurakennemuutoksen mukanaan tuomat uudet yhteistyön rakenteet ja päänavaukset läntisellä Uudellamaalla ja Lohjan ympäristössä ovat hajaannuttaneet jo vakiintumassa ollutta seudullista kehittämisen yhteistyötä. Tältä osin Keski-Uudenmaan Kuuma-kuntien ja Hyvinkään yhteistyö on jatkunut ennallaan. Seudullisten muutosten osalta voimme vain odottaa sitä miten sosiaali- (ja terveys) alan tutkimus- ja kehittämistoiminta näissä uusissa alueellisissa rakenteissa organisoidaan ja miten sosiaalialan osaamiskeskustoiminta paikkansa löytää tai millainen uusi rooli sille määritellään.

Vuonna 2007 Sosiaalitaidossa työstettiin erityisesti kehittämistyön vaikuttavuuden arvioinnin kysymyksiä. Teemasta koostettiin peruskäsitteitä avaava ja täsmäntävä raportti, joka osaltaan luo pohjaa asian jatkokehittämiselle tulevina vuosina.

3.2 Tiedon tuottaminen ja soveltaminen kehittämistyön tueksi

Arviointiin vastanneista neljä viidestä totesi Sosiaalitaidon toiminnan toteutuneen hyvin tai kiitettävästi myös tiedon tuottamisen ja soveltamisen osalta. Kaksi vastaajaa totesi tämän osion toimintojen toteutuneen heikosti.

Vastaajat arvostivat tiedontuotannon ja toiminnan ja tulosten näkyvyyttä, laadukkuutta ja luotettavuutta. Vastaajat arvostivat myös taustatyön ja valmistelun laatua. Vastauksissa nostettiin esiin joitakin kehittämisen kohteita, jotka kohdentuivat tiedon parempaan hyödynnettävyyteen ja yhteistyön tiivyyteen eri toimijoiden kanssa. Vastauksista nostettiin esiin mm., että tuotetun tiedon jakamista kannattaa tehostaa, hyvää tietoa jää käyttämättä. Sosiaalitaidon tulisi myös kiinnittää enemmän huomiota tiedon ja selvitysten painoarvon lisäämiseen. Näiden osalta tulisi miettiä tiedottamisen tehostamista. Vastauksissa kiinnitettiin huomiota myös tietojen keruun aikatauluihin. Tiedon tuotantoa tulisi kehittää myös niin, että se tavoittaisi myös hankkeiden ulkopuoliset henkilöt.

Vuoden 2007 aikana Sosiaalitaidossa valmistui hankesuunnitelmien ja taustoituksen lisäksi 12 selvitystä. Selvitysten laajuus ja ”syvyys” vaihtelevat niiden käyttötarkoituksen mukaan. Osa selvityksistä on osa muuta sosiaalialan seudullista kehittämistä mm. hankkeiden ja laajemman suunnittelun tueksi. Osa selvityksistä on varsin laajoja tutkimuksellisia katsauksia kohteena oleviin ilmiöihin. Selvitykset on julkaistu Sosiaalitaidon kotisivuilla.

3.3 Sosiaalialan kehittämiseen vaikuttaminen asiantuntijaroolissa

Arviointiin vastanneet antoivat arvoa Sosiaalitaidon vaikuttamistyölle. Lähes neljä viidestä vastaajasta totesi tämänkin osion toimintojen toteutuneen hyvin tai kiitettävästi.

Vastaajat nostivat esiin Sosiaalitaidon asiantuntijoiden aktiivisen toiminnan vaikuttajana monissa valtakunnallisissa tai maakunnallisissa elimissä. Sosiaalitaidon valmistelemaat lausunnot ja kannanotot ovat olleet vastaajien näkemysten mukaan hyviä ja perusteellisia. Osalle vastaajista tämä osio Sosiaalitaidon toiminnassa on vieras, tuntematon tai työ ei ole kovin näkyvää.

Vaikuttajarooli on useimmiten laajalle toimijajoukolle suhteellisen näkymätöntä valmistelu- ja taustatyötä. Mutta Sosiaalitaito on valtakunnallisesti aktiivisesti osallistunut erilaisten neuvottelukuntien ja työryhmien työskentelyyn suhteellisesta pienuudestaan huolimatta. Tämän osion toimintojen osalta rajat asettuvat henkilöstöressurssien ja ammatillisen osaamisen osalta melko kapeiksi.

3.4 Muu ammatillinen yhteistyö

Muun ammatillisen yhteistyön osalta vastaajat olivat myös suhteellisen tyytyväisiä; kaksi kolmannesta piti toiminnan toteutumista hyvänä tai kiitettävänä.

Vastaajien mukaan Sosiaalitaidon tulisi säilyttää laaja-alainen osaaminen ja ylläpitää kuntien välistä verkostoa ja yhteyksiä johtaviin alan asiantuntijoihin ja päättäjiin valtakunnan tasolla. Keskeistä on myös Sosiaalitaidon toiminnan tuki kunnille. Vastauksissa nousi esiin myös se, että Sosiaalitaito on koko ajan pysynyt luotettavana ja ammattitaitonsa osoittavana toimijana. Erään vastauksen mukaan Sosiaalitaidon oma tehtävä ja vastuurooli edellyttäisivät vielä tarkempaa määrittelyä. Sosiaalitaidon ”näkyväisyys” työntekijätasolle koettiin etäisenä ja vieraana. Toisaalta tunnustettiin, että Sosiaalitaidolla on merkittävä rooli eri kuntien ammattihenkilöstön verkostoitumisessa.

Muu ammatillinen yhteistyö kohdistuu pääosin Sosiaalitaidon oman toiminnan kehittämiseen ja näkyy siten enemmän sisäisenä kuin ulkoisena toimintana.

3.5. Sosiaaliایدون toiminnan sisällöllinen toteutuminen

Sosiaaliایدون toiminnan sisällöllisiksi kehittämistoiminnan painoalueiksi vuodeksi 2007 määriteltiin toimintasuunnitelmassa seuraavat kokonaisuudet:

- **Lapsiperheiden palvelujen kokonaisuus**
 - Lapsiperheiden palvelujen kokonaisuutta on kehitetty Avaimia päivähoidon arkeen – hankkeen kautta. Vuoden lopussa käynnistyi Lapsuuden arvokas arki Arvo -hanke¹. Näiden hankkeiden toteutuksen kautta lasten ja perheiden palvelujen kokonaisuus on kattanut pääosan alueen kunnista. Merkittävää on kuitenkin se, että kehittämistyö ei ole kohdentunut lastensuojelun (sosiaalityön) ytimen kehittämiseen. Lastensuojelulain uudistamisen toteutuminen lain hengen mukaisesti asettaa lähitulevaisuudessa suuria kehittämisen haasteita kunnille ja seuduille. Tämä työ nostettaneen kunnissa lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisen rinnalle omana kehittämisen kokonaisuutena.
- **Sosiaalipäivystys**
 - Sosiaalipäivystystoiminnan kehittäminen on hankkeistunut seuduilla hyvin. Tarkoituksenmukaisten pysyvien ratkaisujen löytäminen on lähitulevaisuuden haaste (maantiede, väestöpohja, asiakkuusmäärät).
- **Aikuissosiaalityö**
 - Aikuissosiaalityön kehittäminen on käynnistynyt Keski-Uudellamaalla vuoden 2007 loppupuolella. Tältä osin odotamme hyviä päänavauksia. Muilta osin aikuissosiaalityön kehittäminen on suhteellisen vähän huomioita saanut kokonaisuus.
- **Sosiaalipalvelujen vaikuttavuus ja talous**
 - Sosiaalipalvelujen vaikuttavuus ja talous-hanke on konkretisoitunut lastensuojelutyön tarkasteluun. Kehittämistyö etenee suunnitellusti, mutta on laaja kokonaisuus jota näillä toimilla on vaikea jos ei mahdoton ottaa haltuun. Lähitulevaisuudessa Sosiaaliایدon tulee käynnistää laajempi yhteistyö muiden keskeisten toimijoiden kanssa esim. Sitra, STM, Stakes, Suomen Kuntaliitto, yliopistot.

¹ Lapsuuden hyvinvoinnin edistämisen kehittämissyksikkö

- **Päihde- ja mielenterveyspalvelut**

- Päihde- ja mielenterveyspalvelujen kehittäminen eivät ole omana kokonaisuutena käynnistyneet seuduilla. Vuoden 2007 lopussa osaamiskeskukset saivat oman valtionavustuksen, jonka turvin kehittämistyön koordinoitiin on saatu lisäresurssi.

- **Informaatioteknologian ja tiedonhallinnan vahvistaminen**

- Arkitieto biteiksi-hanke vastasi tiedonhallinnan systematisoinnin etenemisestä ja it-perusteiden selvittämisestä. Tältä osin käynnistyi hyviä pääavauksia dokumentoinnin kehittämiseksi. Hanke tuotti myös valtakunnallisesti merkittävän selvityksen Sosiaalipäivystyksen toiminnasta (Kuuma-kunnat ja Hyvinkää).

- **Sosiaalialan henkilöstökysymykset (erityisesti sosiaalityö): mitoitus, uudet työn organisoinnin tavat ja johtaminen, työn kohdentuminen, rekrytointi, työhyvinvoinnin kysymykset, työturvallisuus**

- Henkilöstön työhyvinvointiin ja työoloihin liittyvänä tuotettiin vuonna 2007 Sosiaalialan työturvallisuusselvitys, jossa tutkittiin työväkivallan esiintyvyyttä eräissä asiakastöissä.
- Henkilöstön työoloihin liittynyt kehittämistyö on todentunut myös erilaisissa työryhmissä tapahtuneena vaikuttamistyönä.
- Osa henkilöstön osaamiseen ja jaksamiseen tähtäävästä kehittämistyöstä toteutuu hankkeissa hankekohtaisena tai substanssikohtaisena työnä. Näiltä osin työtä tulee aktiivisesti myös jatkaa ja laajentaa.

- **Muu kehittämistoiminta**

- Kuuma-kuntien ja Hyvinkään alueella käynnistyi vuoden 2008 aikana vammaispalvelujen seudullinen kehittämishanke, jonka toteutuksessa myös Sosiaalitaito on mukana.

Yhteistyö ja verkostot sosiaalialan osaamiskeskuksen ja tutkimus- ja oppilaitosten (ammattikorkeakoulut, yliopistot, Stakes jne.) organisoitui pääosin hankkeiden kautta tehtävänä yhteistyönä. Yhteistyömuotoina olivat mm. opinnäytetyön ohjaus, opiskelijoiden harjoittelun ohjaus, asiantuntijatehtävät hankkeissa, yhteistyökokoukset ja verkostotapaamiset sekä muu ammatillinen yhteistyö. Tutkimus- ja oppilaitosyhteistyö on ollut tiivistä ja hyvää, mutta kohdistunut suhteellisen suppeisiin sosiaalialan kehittämisen teemoihin. Tutkimus- ja oppilaitosyhteistyön laajeneminen edelleen strategisemmaksi ja pitkäjänteisemmäksi yhteistyöksi on tulevaisuuden haaste.

4 Lopuksi

Sosiaalitaidon hallitus totesi arviointikeskustelussaan, että Sosiaalitaidon toiminta on laadukasta ja luotettavaa sekä kehittämistyötä ja kehittäjiä tukevaa. Arvioinnissa nostettiin merkittäväksi myös Sosiaalitaidon osuus laajemmassa alan vaikuttamistyössä. Tulevaisuuden osalta tulee vahvistaa Sosiaalitaidon näkyvyyttä ja tunnettuutta edistävää toimintaa sekä tehostaa tiedottamista.

Tehdyn arvioinnin ja arviointikeskustelujen pohjalta voidaan todeta, että Sosiaalitaidon toiminnassa keskeiset asiat ovat hyvin, moni yhteisölle annettu tehtävä ja asia edennyt suunnitellusti ja paikka kehittäjänä on lunastettu. Sosiaalitaito on saavuttanut arvostetun asiantuntija-aseman osaamiskeskuksena ja sillä on perustehtävänsä suorittamiseen hyväksytyt mandaatti.

Lähitulevaisuuden haasteena on sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisen kehittämisohjelman Kasteen toimeenpanoon ja organisointiin liittyvät asiat sekä sosiaali- ja terveydenhuollon tiivistyvä yhteistyö. Samalla esiin nousee sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämistoiminnan uudelleen organisoinnista seuraavat vaikutukset mm. Stakes – KTL yhdistymisen vaikutukset sosiaalialan osaamiskeskusten asemaan, rooliin ja tehtäviin. Emme myöskään voi ohittaa niitä haasteita, jotka nousevat kunta- ja palvelurakennemuutoksen mukanaan tuomista muutoksista toiminta-alueellamme: RAST, LOST, Karviainen. Näiden lisäksi pääkaupunkiseudun kehittämisen päänavaukset ja esim. Kirkkonummen ja Keravan osalta yhteistyön rakentumisen suunnat tulevaisuudessa vaikuttavat kehittämistyön seudulliseen organisoitumiseen. Pitkäjänteisen kehittämistyön näkökulmasta suuria haasteita tuo mukanaan myös sosiaalialan avainhenkilöiden vaihtuminen.

Sosiaalialan osaamiskeskustoiminta yleisesti ja Sosiaalitaito erityisesti kohtaa lähitulevaisuudessa useita haasteita, jotka ovat hyvin eritasoisia ja tapahtuvat eri lähtökohdista. Osa haasteista nousee valtakunnallisesta laajemmasta strategisesta ja poliittisesta prosessista ja osa Sosiaalitaidon toiminta-alueella tapahtuvista muutoksista. Toivomme kuitenkin, että olemme lyhyen toimintahistoriamme aikana oppineet sellaiseksi yhteisöksi, joka pystyy näihinkin haasteisiin ja uudistuksiin vastaamaan riittävän joustavasti ja tarkoituksenmukaisesti.

Sosiaalitaidon omistajat vuonna 2007

Kunta	osakkeita
Hanko	10
Hyvinkää	40
Järvenpää	35
Karjaa	10
Karjalohja	5
Karkkila	10
Kerava	30
Kirkkonummi	30
Lohja	35
Mäntsälä	15
Nummi-Pusula	5
Nurmijärvi	35
Pohja	5
Pornainen	5
Sammatti	5
Siuntio	5
Tammisaari	15
Tuusula	30
Vihti	25
Yhteensä	350 osaketta

Liite 2

Sosiaalitalito Oy – Socialkompetens Ab:n **hallitukseen** kuuluivat

Varsinaiset jäsenet:

Yliluoma Arja, sosiaalitoimenjohtaja, Tuusulan kunta (5.8.2007 alkaen Lohjan kaupunki), puheenjohtaja
Eerola Aino, sosiaali- ja terveystoiminnanjohtaja, Hyvinkään kaupunki
Evokari Tua, sosiaali- ja terveystoiminnanjohtaja, Keravan kaupunki
Hemmilä Markus, sosiaali- ja terveystoiminnanjohtaja, Järvenpään kaupunki (15.5.2007 alkaen)
Hynynen Pirkko, perusturvajohtaja, Karkkilan kaupunki
Malkavaara Mikko, tutkimuspäällikkö, Diakonia-ammattikorkeakoulu
Merikallio Jussi, perusturvajohtaja, Lohjan kaupunki (ero 1.4.2007)
Nylund Marianne, professori (ma.) Helsingin yliopisto, yhteiskuntapolitiikan laitos (ero 31.1.2008)
Paasovaara Seija, koulutusala-johtaja, Laurea-ammattikorkeakoulu
Pahlman Irma, suunnittelupäällikkö, Uudenmaan liitto (ero 13.11.2007)
Salminen Jukka, sosiaali- ja terveystoiminnanjohtaja, Järvenpään kaupunki (ero 15.5.2007)
von Renteln Katarina, sosiaali- ja terveystoiminnanjohtaja, Tammisaaren kaupunki

Varajäsenet:

Ahosniemi Hilikka, sosiaalijohtaja, Mäntsälän kunta
Etholén-Rönneberg Merja, sosiaalipalvelupäällikkö, Kirkkonummen kunta
Herola Mervi, sosiaalipalvelualueen päällikkö, Nurmijärven kunta
Lundqvist Kerstin, sosiaali- ja perhepalvelukeskuksen johtaja, Hangon kaupunki